

BÀI GIỚI THIỆU SÁCH THÁNG 10 – 2023

Cuốn sách: Quốc Tử Giám trí tuệ Việt

Kính thưa các thầy cô giáo!

Thưa toàn thể các em HS !

Mở đầu chương trình GTS hôm nay là phần đồ vui trí tuệ.

Rất mong các bạn tích cực tham gia.

Sau đây, tôi xin phép được bắt đầu:

Câu 1: Đồ bạn trong tháng 10 có những ngày nào đáng ghi nhớ trong lịch sử dân tộc?

- Đáp án: Ngày 10/10/1427(chiến thắng Chi Lăng)

Ngày 10/10/1954(giải phóng thủ đô)

Ngày 14/10/1930(thành lập Hội nông dân Việt Nam)

Ngày 20/10/1930(thành lập Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam)

Các bạn thân mến! cách đây 59 năm, ngày 10/10/1954, đoàn quân vệ quốc đã tiến về giải phóng thủ đô, kết thúc hơn 80 năm đô hộ của thực dân Pháp trên đất nước ta. Sau khi được giải phóng, thủ đô Hà Nội đã không ngừng phát triển và phồn thịnh.

Câu 2: Bạn nào biết Hà Nội tức Thăng Long đã trở thành thủ đô của nước ta từ năm nào? Ai là người đã rời kinh đô nước ta từ Hoa Lư-Ninh Bình về thành Đại La sau đổi thành Thăng Long?

- Đáp án: Năm 1010 – Lý Công Uẩn - Vị vua đầu tiên của triều Lý.

BS: Ngay sau khi định đô ở Thăng Long, nhà Lý đã bắt tay vào việc xây dựng và phát triển Thăng Long trở thành một đô thị phồn thịnh có qui mô lớn trong khu vực và trên thế giới lúc bấy giờ.

Từ thời Lý, nước ta đã có một trường đại học ở Thăng Long.

Câu 3: Bạn hãy cho biết tên trường Đại học đầu tiên của nước ta ở Thăng Long là gì?

- Đáp án: Trường Quốc Tử Giám

Câu 4: Trường Quốc Tử Giám được xây dựng từ năm nào?

- Đáp án: Năm 1076 (Bên cạnh Văn Miếu)

Thưa các bạn!

Sau khi định đô ở Thăng long, năm 1070 nhà Lý cho xây dựng ở Thăng Long Văn Miếu để thờ Khổng Tử và các Tiên Nho. Đây cũng là nơi dạy học cho các con vua.

Năm 1075 khoa thi đầu tiên được mở để tuyển chọn quan lại. Năm 1076 nhà Lý lập Quốc Tử Giám cạnh Văn Miếu cho con em quý tộc đến học.

Vậy có thể xem đây là trường Đại học đầu tiên của Quốc gia Đại Việt. Sau đó mở rộng cho con em quan lại và những người giỏi trong cả nước vào đây học tập, tổ chức thêm một số kì thi. Chế độ thi cử chưa có nề nếp qui củ nhưng bước đầu đã đặt nền móng cho nền văn hoá giáo dục của Quốc gia Đại Việt. Vây khu di tích Quốc tử giám Hà Nội với 2 chức năng là trung tâm giáo dục văn hoá, là nơi thờ cúng Khổng Tử và các Tiên Nho. Về mặt di tích lịch sử, thực tế 2 vườn bia tiến sĩ ở 2 bên giếng Thiên Quang là nơi bảo tồn những di tích quý nhất của khu di tích lịch sử này.

Câu 5: Vậy đó bạn biết trong vườn bia tiến sĩ ở Quốc tử giám có tất cả bao nhiêu tấm bia?

- Đáp án: 82 tấm bia tiến sĩ

BS: Những tấm bia này có đặc điểm chung: Được đặt trên lưng của các con rùa. Đây là những tấm bia ghi tên những tiến sĩ trong vòng 3 thế kỉ (từ năm 1484 đến 1780).

Sau đây là bài thơ viết về những tấm bia trong nhà Giám của nông dân trại Văn Chương xin vua Quang Trung dựng lại bia đề tên tiến sĩ trong Quốc Tử Giám:

Bia tiến sĩ dựng trong Văn Miếu
Khởi từ năm Đại Bảo thứ ba
Xí vào Nhâm Tuất Hội Khoa
Thái Tông ngự trị thuộc nhà hậu Lê
Rời từ đó Lệ về Quốc Giám
Trải 3 trăm ba mươi tám năm ròn
Đến năm thứ 40 niên hiệu Cảnh Hưng -vua Hiến Tông
Là khoa Kỷ Hợi cuối cùng hết bia
Tính gồm lại số bia trong Giám
Cả trước sau là tám mươi ba.

Các bạn thân mến, theo tài liệu trên thì có 83 bia, nhưng trên thực tế nay chỉ còn 82 bia. Vậy kích thước của những tấm bia này có giống nhau hay không? nghệ thuật trang trí trên các tấm bia này như thế nào? Ý nghĩa của việc lập Văn Miếu Quốc Tử Giám trong lịch sử dân tộc ta ra sao? Nội dung cuốn sách tôi sẽ giới thiệu với các bạn trong chương trình GTS hôm nay sẽ giúp các bạn hiểu rõ. Đó là cuốn sách: **“Quốc Tử Giám Trí tuệ Việt”** của NXB VHTT Hà Nội.

Thưa các bạn đây là cuốn sách **“Quốc Tử Giám Trí tuệ Việt”** của NXB VHTT Hà Nội, ấn hành năm 2010 nhân dịp kỉ niệm 1000 năm Thăng Long Hà Nội, mời các bạn quan sát....

Thưa các bạn cuốn sách này dày 174 trang do tác giả Đỗ Văn Ninh biên soạn, được NXB VHTT in trên khổ giấy 14.5 x 20.5cm. Nội dung cuốn sách gồm 2 phần:

Phần thứ nhất: Quốc Tử Giám Văn Miếu từ trang 5 đến trang 73 gồm 7 bài viết:

Bài 1: Quốc Tử Giám Văn Miếu

Bài 2: Đại Trung Môn

Bài 3: Khuê Văn Các

Bài 4: Giếng Thiên Quang, bia tiến sĩ

Bài 5: Văn Miếu Tả Vu và Hữu Vu

Bài 6: Đèn Khải Thánh - Quốc Tử Giám

Bài 7: Bảng vàng bia đá

Phần thứ 2: Bia nghè trường Giám. Từ trang 74 đến trang 162 gồm 82 bài viết về các tấm bia từ bia số 1 đến bia số 82.

Cuối cùng là bài viết Phép thi ngày xưa.

Bạn đọc thân mến, cuốn sách này sẽ giúp các bạn hiểu rõ thêm về nền giáo dục nước nhà trong suốt thời kì phong kiến, không những thế cuốn sách còn đem đến cho ta niềm tự hào về truyền thống nghìn năm văn hiến của dân tộc. Thay mặt thư viện, tôi xin kính mời các thầy cô giáo, các em học sinh đến thư viện để đọc cuốn sách này.

Xin chân thành cảm ơn.